

Standarder och övriga tillämpningar för elektroniska affärer mellan företag

NEA har tagit fram denna förteckning över de vanligaste standarderna för elektroniska affärer mellan företag. Vi har fokuserat på standarder som används av både avsändare och mottagare i Sverige. Det innebär att vi inte tagit med standarder som förekommer i andra länder och som svenska leverantörsföretag kan komma i kontakt med, t.ex. amerikanska ANSI X12, brittiska Tradacom och tyska VDA. Det samma gäller några standarder inom vissa specialområden, t.ex. CargoIMP för flyg, SMDG för shipping samt EPCIS för spårning. Vi inkluderar heller inte grundstandarder som Edifact eller XML, utan snarare tillämpningar av dessa standarder som är framtagna för en ett visst användningsområde och ofta av en branschorganisation. Sådana tillämpningar används för att kommunicera elektroniska meddelanden mellan två företags affärssystem. Standarder för datakommunikation, filöverföring och säkerhet, som visserligen är aktuella i sådana sammanhang, har inte listats i denna sammanställning.

För att samla in så korrekt information som möjligt har NEA:s arbetsgrupp vänt sig till respektive utgivare av standard. NEA har inte verifierat korrektheten i uppgifterna utan ansvaret för information ligger hos uppgiftslämnaren. För varje standard finns en hänvisning till utgivarens webbplats för vidare information.

För de flesta företag är valet av standard naturligt eftersom målgruppen för varje standard ofta är ett ganska snävt användningsområde. I en del fall kan det dock vara ett svårt val och vi uppmanar därför alla som är intresserade av en viss standard att diskutera med sina handelspartner för att komma överens om vilken standard som passar bäst för de aktuella förhållandena. Vi rekommenderar också att hämta mer information på de olika utgivarnas webbplatser om hur deras standarder är tänkta att användas och vad de innehåller i detalj.

Den som letar efter system att använda för att hantera informationen i en standard bör också granska de olika utgivarnas webbplatser. I vissa fall redovisas det vilka systemleverantörer som är certifierade eller godkända för branschens standard. För varje standard i tabellen finns en hänvisning till respektive utgivares webbplats.

Den som har kommentarer, frågor eller saknar en standard uppmanas kontakta NEAs kansli.

Bransch / Användningsområde	Process	Spridning	Namn	Utgivare	Format
Diverse handel					
Handel inom dagligvarubranschen och restaurang- och storköksbranschen, t.ex. Coop, ICA, Axfood, Bergendahls, Servera, Menigo och deras leverantörer.	Varuförsörjningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Order - Ordererkännande - Orderbekräftelse - Leveransavisering - Faktura	Svensk tillämpning av internationell standard Används av ca 700 företag	GS1 ESAP20 Leveransflöde	GS1 Sweden www.gs1.se	EANCOM'97 (Edifact D.96A) EANCOM 2002, (Edifact D.01B)
Överföring av grundinformation om artiklar inom dagligvarubranschen, restaurang- och storköksbranschen, t.ex. Coop, ICA, Axfood, Menigo, Apoteket och deras leverantörer.	Artikelinformation: Dessa meddelanden ingår: - Generell artikelinformation - Livsmedelsbilaga	Internationellt 1 300 företag som skickar till svenska mottagare	GS1 ESAP20 Artikelinformation	GS1 Sweden www.gs1.se	GS1 XML
Avrop mot ramavtal används när köparen och leverantören vill hantera avrop utgående från ett ramavtal. Affärsprocessen används av kommuner och landsting, samt av företag som träffar ramavtal med sina leverantörer eller kunder. Se även SFTI scenario 6.	Varuförsörjningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Sortiment och prislista - Avrop - Avropskopia - Varukorg - Avropserkännande - Avropsbekräftelse - Leveransavisering - Faktura	Sverige Används av ca 100 organisationer och företag	GS1 ESAP 6 Avrop mot ramavtal	GS1 Sweden www.gs1.se	EANCOM'97 (Edifact D.96A)
Används mellan leverantör och grossist eller butik för att: - Returnera artiklar (t.ex. osålda eller skadade artiklar) - Returnera returemballage - Återtag av felaktiga varor	Returhantering Dessa meddelanden ingår: - Returannonsering - Returinstruktion - Returavisering - Kreditnota	Sverige Pilotprojekt	GS1 ESAP 20 Returhantering	GS1 Sweden www.gs1.se	EANCOM'97 (Edifact D.96A)
Försörjning av direkt material till industrin för konsumentförpackade produkter. I lösningen ingår utbyte av information om	Materialförsörjningsprocessen för konsumentförpackade	Internationellt Används av t ex Unilever, Nestlé,	GS1/GCI Upstream Integration	GS1 i samarbete med GCI (Global Commerce)	GS1 XML

<p>lagernivåer och förbrukning samt prognoser om framtida materialbehov tillsammans med affärsmeddelanden för order- leverans och faktureringsprocessen.</p> <p>I modellen ingår de två mest använda affärsprocesserna för materialanskaffning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - traditionell orderläggning initierad av köparen - leveranser initierad av leverantören baserad på information om lagernivåer, förbrukning och prognoser 	<p>produkter.</p> <p>Dessa meddelanden ingår:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikelinformation - Inventeringsrapport - Påfyllningsprognos - Förbrukningsprognos - Förbrukningsrapport - Leveransplan - Order - Ordererkännande - Orderbekräftelse - Leveransavisering - Mottagningsrapport - Faktura - Självfaktura - Betalningsavisering 	<p>Procter & Gamble, Van Genechten Packaging, CROWN och Novozymes.</p>	<p>Model</p>	<p>Initiative), www.gs1.se</p>	
<p>SMSI är en branschöverskridande fakturastandard som är framtagen av bygg-, fordons- och transportbranschen. Utifrån en gemensam mall har det tagits fram tillämpningar anpassade för respektive område:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inom fordonsindustrin för NAP-inköp (indirekt material) till Volvo och Scania från deras leverantörer - Fakturering av transporter, t.ex. Schenker - Fakturering av varor och tjänster i byggbranschen, t.ex. NCC, Peab, Skanska och Beijer - Fakturering av periodiska fakturor, t.ex. energi och konsulttjänster 	<p>Fakturahantering</p> <p>Dessa meddelanden ingår:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transportfaktura - Allmän faktura (NAP) - Byggfaktura - Periodisk faktura 	<p>Sverige</p> <p>Ca 2 000 företag</p>	<p>Fakturering</p> <p>SMSI</p>	<p>Odette Sweden BEAst Svenska Transportindustriförbundet</p>	<p>Edifact D.03A</p> <p>Byggtillämpningen även i XML-version</p>
<p>Affärsprocessen Orderlös fakturering möjliggör snabbare och effektivare processer, förbättrad intern kontroll och möjlighet till automatisk kontering för köparen samt säkrare fakturahantering. Ingen order utförs, utan artikeln, objektet och/eller tjänsten faktureras enligt avtal och prislista. Används för fakturering av till exempel hyror, tomträttsavgälder, leasing och prenumerationer samt periodisk leverans av gods (t ex tvättade textilier).</p>	<p>Orderlös fakturering</p> <p>Dessa meddelanden ingår:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pris och sortimentslista - Leveransavisering - Orderlös faktura 	<p>Sverige</p>	<p>Orderlös fakturering med ESAP 9.2</p>	<p>GS1 Sweden www.gs1.se</p>	<p>Edifact D.96A EANCOM'97</p>

Se även SFTI scenario 9.					
Affärsprocessen beskriver periodisk fakturering vid förbrukning av produkter (tjänster eller fysiska produkter) som levererats enligt avtal. Fakturan baseras på köparens användning av produkten (tjänsten) under en viss tidsperiod. Används för fakturering av till exempel förbrukning av el, gas eller vatten. Se även SFTI scenario 9.	Periodisk fakturering Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Faktura	Sverige	Periodisk fakturering ESAP 9.1	GS1 Sweden www.gs1.se	Edifact D.96A EANCOM'97
Affärsprocessen beskriver periodisk fakturering av telefonitjänster. Fakturan baseras på köparens användning av produkten (tjänsten) under en viss tidsperiod. Telefonspecifikation är ett komplement till fakturan och redovisar i detalj hur tjänsten har utnyttjats under faktureringsperioden. Se även SFTI scenario 9.	Periodisk fakturering av telefoni Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Faktura - Telefonspecifikation	Sverige	Periodisk fakturering av telefoni ESAP 9.1	GS1 Sweden www.gs1.se	Edifact D.96A EANCOM'97
Elektronik, telekom och IT					
Elektronik- och telekomindustri. Standarden täcker hela varuförsörjningsprocessen mellan köpare och säljare.	Varuförsörjningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Order - Ordererkännande - Orderbekräftelse - Order ändring - Leveransavisering - Faktura	Europeiskt med stor spridning genom hela kedjan, från komponentleverantörer till distributörer och tillverkare av produkter och system	Edifice	Edifice www.edifice.org	Edifact D.97A
Elektronik-, telekom- och IT-industri. Standarden täcker hela varuförsörjningsprocessen mellan köpare och säljare.	Varuförsörjningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Order - Ordererkännande - Orderbekräftelse - Order ändring - Leveransavisering - Faktura	Internationell tillämpning	RosettaNet	RosettaNet , GS1 US http://www.rosetta.net.org/	XML, egen

Byggbranschen

Bygg- och fastighetssektorn. Används mellan entreprenörer som t.ex. NCC, Peab, Skanska och Svevia, handelsföretag som Beijer och Ahlsell samt leverantörer av byggmaterial som t.ex. Weber Saint Gobain och Marbodal	Varuförsörjningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Pris- och artikellista - Order - Orderbekräftelse - Leveransavisering - Faktura	Nordisk Ca 500 företag	Nordic e-Building	BEAst www.beast.se	Edifact D.03A XML Alla meddelanden finns i båda formaten
Fakturahantering inom byggbranschen, t.ex. NCC, Peab, Skanska och deras leverantörer Se även SMSI under fordonsindustri och transport	Byggfaktura Samordnad med SMSI, se ovan	Sverige Drygt 2 000 företag	Fakturering SMSI	BEAst www.beast.se Odette och Svenska Transport-industriförbundet	Edifact D.03A XML
Bygg- och fastighetssektorn samt maskinuthyrningsbranschen. Används mellan entreprenörer som t.ex. NCC, Peab, Skanska och Svevia, och deras leverantörer av uthyrningsmaskiner, t.ex. Cramo och Lambertsson	Maskinuthyrningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Maskinplan - Offert - Order - Orderbekräftelse - Leveransavisering - Faktura	Nordisk Betaversion som ska till pilotdrift 2010	Nordic eRental	BEAst www.beast.se	XML Vissa meddelanden finns även i Edifact D.03A
Regelverk/standard för överföring av artikel- och prisinformation inom bygg-, järn-, färg- och vvs-branschen. T ex NCC, Beijer, XL-Bygg, Interpares och deras leverantörer.	Artikel-, länk och prisinformation	Sverige	Vilma	Sveriges Bygg- och Järnhandlare-förbund www.byggjarnhandlarna.se	Eget filformat eller Nordic eBuilding
För att CAD-system hos olika parter i ett byggprojekt ska kunna importera och exportera data. Inblandade parter är arkitekter, projektörer, fastighetsbolag och byggföretag.	Hantering av byggnads- och ritningsdokumentation	Internationell	IFC	buildingSMART www.buildingsmart.se	XML, egen
Framtaget för fastighetsbranschens behov av utväxling av information mellan olika system	Förvaltningsinformation	Sverige 20-tal fastighetsbolag	FI2 XML	Föreningen för Förvaltningsinformation (FI2) www.fi2.se	XML, egen

Energi					
Ediel är elbranschens EDI-system (Electronic Data Interchange) som används för elektroniskt informationsutbyte mellan aktörerna på den nordiska elmarknaden. Energiverk och kraftproducenter	Hantering av information som exempelvis: - Rapportering av mätvärden och handelsvärden - Rapportering av anläggningsinformation	Norden	EDIEL	Nordel Ediel Grupp, i Sverige Svenska Kraftnät www.ediel.se	Edifact
Skogs-, pappers- och massaindustrin					
Används mellan alla partners inom hela varuförsörjningsprocessen inkl. logistik. Skogsindustrin, pappers- massaindustrin, träindustrin, tryckerier, förpackningsindustrin. För träindustrin huvudsakligen för export- och industrikunder.	Handelsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Order - Ordererkännande - Orderbekräftelse - Kontrakt - Avrop - Leveransavisering - Faktura	Internationell Ca 500 företag	PapiNet Affärsflöde	PapiNet www.papinet.org	XML, egen standard
Används mellan alla partners inom hela varuförsörjningsprocessen inkl. logistik. Skogsindustrin, pappers- massaindustrin, träindustrin, tryckerier, förpackningsindustrin. För träindustrin huvudsakligen för export- och industrikunder.	Logistikprocessen Dessa meddelanden ingår: - Bokning - Bokningsbekräftelse - Leveransavisering - Lagerstatus - Fraktsedel - Följesedel	Internationell Ca 500 företag	PapiNet Logistikflöde	PapiNet www.papinet.org	XML, egen standard
Processanläggningar (massa o papper, sågverk, stålindustri, energiproduktion) för anskaffning av reservdelar och förnödenheter.	Anskaffningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Pris- och produktkatalog - Order - Ordererkännande - Orderändring - Faktura - Orderlös faktura	Sverige Lanseringsfas	SSG Supply Network, SSN	Standard Solutions Group, SSG www.ssg.se	Edifact D.96A

Fordonsindustrin

Fakturahantering inom fordonsindustrin för NAP-inköp (indirekt material) till Volvo och Scania från deras leverantörer Se även SMSI under bygg och transport	Allmän faktura (NAP) Samordnad med SMSI Byggfaktura och Transportfaktura	Sverige Ca 2 000 företag	Fakturering SMSI	Odette Sweden www.odette.se BEAst och Svenska Transport- industriförbundet	Edifact D.03A
En standard för främst i försörjningskedjan från inköp t o m slutmontering som också inkluderar tranporthantering. Används mellan fordonsindustrin och deras leverantörer, men förekommer också inom annan storskalig sammansättningsindustri.	Varuförsörjningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Order/bekräfta/ändra - Leveransplan: prognos/ beställning - KANBAN-avrop - Sekvensavrop - Information om lagerförändringar - Transport: bokning/ beställning/statusrapportering - Leveransavisering - Faktura - Betalningsavisering	Inom europeisk fordonsindustri, cirka 20 000 – 30 000 företag, cirka 2000 företag i Norden	Odette / EDIFACT Leveransflöde	Odette www.odette.se	Edifact, D.96A
En standard för främst i försörjningskedjan från inköp t o m slutmontering. Mest spridd är sannolikt fakturan, viss bredare användning av globala meddelanden på "emerging markets"	Varuförsörjningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Prislista - Leveransplan: prognos/ beställning - KANBAN-avrop - Sekvensavrop - Leveransavisering - Mottagningsavisering - Faktura - Betalningsavisering	Inom global fordonsindustri, dock fortfarande i relativt tidigt skede med undantag av fakturan	JAIF/Odette Leveransflöde	Joint Automotive Industry Forum/Odette www.odette.se	Edifact, D.03B/04B/07B Preliminära XML- versioner av vissa meddelanden
En standard för överföring av produktdata (produktbeskrivningar, CAD-filer, kvalitetsinformation) med ENGDAT V2 (från Odette) och ENGDAT V3 (från SASIG)	Produktutvecklings- processen Dessa meddelanden ingår: - Uppdatering av partnerdata för produktdatakom- munikation (ENGPART)	ENGDAT V2 inom den europeiska fordonsindustrin ENGDAT V3 inom den gloabla	Odette produktdata- kommunikation	Odette / SASIG /ISO www.odette.se	Odette XML ISO/STEP AP214

	- Kommunikation av tekniska ändringar i produktbeskrivningar - Neutralformat för produktbeskrivningar inom fordonsindustrin	fordonsindustrin, begränsad spridning hittills AP214 inom den globala fordonsindustrin			
Administration B2B-relationer	Uppdatering av partnerdata Meddelanden för administration av åtkomsträttigheter i portaler	Inom europeisk fordonsindustri, främst i Tyskland	Odette administration B2B-relationer	Odette www.odette.se	XML
Logistik och transport					
Tredjepartslogistik har till uppgift att se till att uppdragsgivaren och lagerhotellet/tredjepartsaktören har samma information om artiklar och lagersaldon. Dessutom ska uppdragsgivaren kunna tala om för lagerhotellet när gods ska levereras till lagerhotellet och när gods ska levereras ut ur lagerhotellet	Tredjepartslogistik Dessa meddelanden ingår: - Artikelinformation - Inventeringsrapport - Artikelsaldo - Saldojustering - Inleveransavisering - Inleveransbekräftelse - Utleveransorder - Utleveransbekräftelse	Sverige Schenker, DHL, Frigoscandia m.fl och deras kunder	GS1 ESAP25 Tredjepartslogistik	GS1 Sweden, se www.gs1.se	EANCOM 2002, (Edifact D.01B)
Transportadministration. Standarden täcker in hela flödet av information i samband med att paket och gods skickas med ett transportföretag, allt från bokning till spårning och ekonomisk uppföljning.	Distributionsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Bokning - Bokningsbekräftelse - Transportinstruktion - Statusfråga - Statussvar - Leveransbevis (POD) - Ankomstavisering - Debiteringsbesked - Faktura	Sverige/Norden, men med viss spridning internationellt. Många tusen användare Schenker, DHL, Posten, Green Cargo, DSV, Frigoscandia m.fl och deras kunder	Pharos	Transportindustriförbundet och deras IT-kommitté (tidigare e-Com Logistics)	Edifact D.96A
Fakturahantering inom transportbranschen Se även SMSI under fordonsindustri och bygg	Transportfaktura Samordnad med SMSI Allmän faktura	Sverige	Fakturering SMSI	Svenska Transportindustriförbundet BEAst och	Edifact D.03A

	fordonsindustri (NAP), Byggfaktura och Periodisk faktura			Odette	
En standard, e-Freight, som är både ett ramverk och en plattform (teknisk) för informationsöverföring mellan transportkedjans samtliga intressenter	Transporthantering En modell som består av sex 6 meddelanden. e-Freight är ett ramverk för att främja intermodalitet och kommunikation mellan speditör och operatör (sjö, järnväg, väg och flyg).	Internationellt Färdigställs under 2010	eFreight	Svenska Transportindustriförbundet i ett internationellt samarbete	XML OASIS/UBL
Offentlig sektor					
Avrop mot ramavtal där köpare och leverantör genomför elektroniska köp utgående från ett ramavtal. (Framtagen tillsammans med GS1 Sweden.)	Avropsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Sortiments-/prislista - Avrop - Avropserkännande - Avropsbekräftelse - Leveransavisering - Faktura	Mer än: - 50% av landstingen - 60 av de 290 kommunerna - 100-talet företag	ESAP/SFTI 6 Avrop mot ramavtal	SFTI, se www.sfti.se och GS1 Sweden, se www.gs1.se	EANCOM D.96A
Avrop mot ramavtal där köparen förbereder avrop i leverantörens webbutik utgående från ett ramavtal. (Variant av föregående, framtagen tillsammans med GS1 Sweden.)	Avrop i webbshop Dessa meddelanden ingår: - Sortiments-/prislista - endera Avropskopia - eller Varukorg plus Avrop - Avropserkännande - Avropsbekräftelse - Leveransavisering - Faktura.	Ca ett 10-tal relationer	ESAP/SFTI 6.5 Avrop mot ramavtal	SFTI, se www.sfti.se och GS1 Sweden, se www.gs1.se	EANCOM D.96A
Periodisk eller orderlös fakturering av förbrukning under ramavtal, t ex energi, tele, hyror, tvätt, etc. (Framtagen tillsammans med GS1 Sweden.)	Periodisk fakturering Dessa meddelanden ingår - Sortiments-/prislista - Leveransavisering - Faktura - Specifikation (tele).	Mer än: - 50% av landstingen - 30 % av kommunerna - 15 leverantörer ca	ESAP/SFTI 9 Avrop mot ramavtal	SFTI, se www.sfti.se och GS1 Sweden, se www.gs1.se	EANCOM D.96A
Faktura med komplett textuell information, för användning under ramavtal (se ESAP/SFTI-	Fulltextfaktura	Finns i princip hos alla som har ESAP/ SFTI 6	SFTI Fulltextfaktura	SFTI, se www.sfti.se	EDIFACT D.96A, motsvarar EANCOM

processerna ovan) eller fristående.		eller 9, dessutom finns den använd fristående			men med några tillägg
Enkel elektronisk beställning av varor/tjänster generellt, med små krav på systemstöd/-integration. (Framtagen tillsammans med organisationerna inom NES, Northern European Subset of UBL.)	Enkel order	Under införande	Sveorder (=NES ver 2, Profil3: Basic order only)	SFTI, se www.svefaktura.se och NES, se www.nesubl.eu	UBL 2.0, tillämpad enligt NES version 2
Enkel elektronisk fakturering av varor/tjänster generellt, med små krav på systemstöd/-integration	Svefaktura	Alla statliga myndigheter (obligatoriskt sedan 1 .7.2008) mer än 50% av landstingen, mer än 50% av kommuner; okänt antal privata	Svefaktura	SFTI, se www.svefaktura.se	UBL 1.0
Tull					
Företag som importerar till eller exporterar från Sverige alternativt ombud för importör/exportör.	Tullhantering Dessa meddelanden ingår: - Importdeklarationer - Exportdeklarationer	Sverige ca 650 företag	TDR050	Tullverket www.tullverket.se	EDIFACT, D.96B
Företag som transiterar gods som står under tullkontroll inom EU eller mellan EU och EFTA-land.	Transiteringsdeklarationer	Sverige ca 250 företag	TDR310	Tullverket www.tullverket.se	EDIFACT, D.96B
Företag kan prenumerera på elektroniska tjänster (EDI-meddelanden). T.ex. kan ett Tullager prenumerera på elektroniska utlämningsedlar.	Tullhantering Dessa meddelanden ingår: - Elektronisk utlämningsedel - Klareringsbevis export - Elektronisk klarerad förenklad deklaration	Sverige ca 200 företag	TDR007	Tullverket www.tullverket.se	EDIFACT, D.96B
Företag som transporterar gods in i EU ska föranmäla transporten med hjälp av en Summarisk införseldeklaration	Tullhantering Dessa meddelanden ingår: Summariska införseldeklarationer	Sverige Börjar gälla våren 2010	SCTS-AIS	Tullverket www.tullverket.se	EDIFACT, D.96B
Tullverket debiterar tullavgifter och moms på importerade varor via tullräkning. För de företag som använder tjänsten e-tullräkning erhåller	Elektroniska tullräkningar	Sverige, företag som importerar varor	Customs bill	Tullverket www.tullverket.se Dokumentation	XML baserat på NES 1.0 (UBL2.0)

tullräkningen i elektronisk form.				finns under tjänster	
<u>Bank och finans</u>					
Information om betalningar som skickas mellan en bank/betalningsförmedlare och dennes kund.	Betalningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Betalningsuppdrag - Kreditavi - Debetavi - Kontoutdrag - Statusmeddelande	Svensk tillämpning av internationell standard. Nordiska banker erbjuder multinationella subset.	PAYMUL CREMUL DEBMUL FINSTA BANSTA	Svenska Bankföreningen www.bankforeningen.se/Standards	Edifact D.96A
Information om betalningar som skickas mellan en bank/betalningsförmedlare och dennes kund.	Betalningsprocessen Dessa meddelanden ingår: - Betalningsuppdrag - Kreditavi - Debetavi - Kontoutdrag - Statusmeddelande	Nordisk tillämpning Utveckling av Statement och Status Reports pågår	Credit Transfer Initiation DebitCreditNotification Statement Payment Status Report	Nordiska bankföreningarna	ISO 20022 (XML) www.iso20022.org